

Ettevõtlus- ja majandusõppe ainekava

Üldpädevuste kujundamine

Programmi „7 sammu” kaudu arenevad kõik üldpädevused.

Väärtuspädevus – eluliste teemade käsitlemise kaudu kujundatakse positiivne hoiak kõige elava ja ümbritseva suhtes.

Sotsiaalne pädevus – kujundatakse tolerantsust kaasõpilase suhtes, arendatakse koostööoskusi.

Enesemääratluspädevus - kujundatakse hinnang oma osakuste ja võimete osas.

Õpipädevus - arendatakse info analüüsimise, uurimisprobleemide leidmise ja sõnastamise ning erinevate lahendusviiside otsimise oskust. Õpitakse looma seoseid majanduse ja igapäevaelu vahel.

Suhtluspädevus - arendatakse oma mõtete ja otsuste väljendamise ning valikute põhjendamise oskust.

Ettevõtluspädevus – arendatakse planeerimisoskust, püstitatakse probleeme ja leitakse loovaid lahendusi.

Lõimumine teiste ainevaldkondadega ja valdkonnapädevuste kujundamine

Programmi „7 sammu” õpetamisel on rikkalikult võimalusi kasutada omandatud teadmisi ja oskusi lõiminguks teiste õppeainetega.

Keeled: Läbi majandusõppe arendatakse keelepädevusi. Kujundatakse oskust väljendada selgelt ja asjakohaselt, luuakse erinevat visuaalset teksti (tabeleid, graafikuid) ning õpitakse seda tõlgendama ja esitama. Õpilasi suunatakse kasutama kohaseid keelevahendeid ja oskussõnavara, arendatakse funktsionaalset lugemisoskust, sealhulgas visuaalselt esitatud infost arusaamist.

Loodusained: Õpitakse andmeid koguma, töötleva, visualiseerima ning analüüsima. Õpilastes kujundatakse objektiivsele informatsioonile rajatud kriitilist mõtlemist ning probleemide lahendamise oskust. Praktiliste tegevuste, uurimusliku õppe ja IKT vahendite kasutamise kaudu kujundatakse tehnoloogilist pädevust.

Sotsiaalsained: Ettevõtlus- ja majandusõppe alustalade õpetamise kaudu arendatakse sotsiaalseid pädevusi, arendatakse oskust infot mõista, valida ja võrrelda, eristada olulist ebaolulisest, leida (tekstist, jooniselt jm) probleemi lahendamiseks vajalikud andmed. Praktilised tööd, rühmatööd ja projektides osalemine kujundavad koostöövalmidust, üksteise toetamist ja üksteisest lugupidamist. Sotsiaalne pädevus kujuneb, kui ühiselt õpitakse järgima käitumisreegleid, teistega arvestama ja oma arvamust põhjendama.

Loovained: Kunstipädevuse kujunemist toetavad uurimistulemuste vormistamine ja selle erinevad esitlusviisid.

Läbivad teemad

Programmil “7 sammu” on toetav roll läbiva teema **„Keskond ja jätkusuutlik areng”** elluviimisel. Probleemid jõuavad tundi ülesannete kaudu, milles kasutatakse reaalseid andmeid keskkonna ressursside kasutamise kohta.

Teema **„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine”**. Õppijat suunatakse arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostööoskusi, infoga ümberkäimise oskusi.

Läbivat teemat **„Teabekeskond”** käsitletakse seonduvalt eri infoallikatest teabe kogumise, teabe kriitilise hindamise ning kasutamisega.

Programm toetab läbivat teemat **„Tehnoloogia ja innovatsioon”** IKT rakendamise kaudu ainetundides.

Teema **„Tervis ja ohutus”** realiseerub ohutus – ja tervishoiualast infot sisaldavate alateemade ja ülesannete kaudu.

Teema **„Väärtused ja kõlblus”**. Igapäevaeluga seostamise kaudu kujunevad elu ning elukeskkonna hoidmiseks vajalikud väärtushinnangud. Kujundatakse tolerantset suhtumist erinevate võimetega kaaslastesse, pööratakse tähelepanu süstemaatilisuse, järjekindluse, hoolsuse, koostöövõime arendamisele.

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Programmi “7 sammu” õpetamisega taotletakse, et õpilane:

1. oskab teistega suhelda ning teeb ühise eesmärgi nimel koostööd;
2. suudab ennast adekvaatselt hinnata ja tugevdab oma enesehinnangut;
3. hindab oma ja teiste tööd;
4. kujundab säästlikku ellusuhtumist;
5. märkab probleeme ja otsib lahendusi;
6. tutvub majandusalaste teadmiste ja põhimõtetega;
7. arendab oma teadlikkust maailmakaubandusest ning impordi ja ekspordi erinevustest;
8. tutvub erinevate riikide majanduste võtmeaspektiga;
9. avastab maailmakaubanduse eeliseid, puudusi ja keerukust;
10. teadvustab hariduse tähtsust maailma tööhõive turul.

Õppetegevus

Õppimine toimub tegevuse kaudu, aktiivõppe võimaluste rakendamine majandus- ja ettevõtlusõppes, rolli- ja õppemängude kasutamine programmi teemade õpetamiseks. Finantskirjaoskuse arendamine, säästliku ellusuhtumise kujundamine, ettekujutuse andmine raha ringlemisest ja maksudest. Enda ja kaaslaste sõpruse, koostöö ja rollide tundma õppimine. Ettevõtlusega seonduvate probleemide märkamine ja lahenduste otsimine, koostöö ühise eesmärgi nimel. Tutvumine vastutustundliku ettevõtluse alustega, ettevõtlusega Eestis ja maailmas; tootmise, ressursside, kaupade ja teenuste pakkumise ja tarbimise ning rahvusvahelise kaubavahetusega.

Võimaldatakse õppida individuaalselt ja koostöös: iseseisev töö, paaristöö, rühmatöö, praktilised ja uurimuslikud ülesanded, sealhulgas IKT võimalusi kasutades. Õppimisel kasutatakse erinevaid aktiivõppemeetodeid, refleksiooni. Toimuvad vestlused ja arutelud, dramatiseeringud ja rollimängud, nende ühine arutamine. Rakendatakse õppijalt õppijale õppimise printsiipi, õpilaste juhtimist järelduste iseseisvale tuletamisele. Külastatakse ettevõtet, toimub õppimine läbi tegevuse ehk saadud teadmisi rakendatakse majandusmängudes või praktilises elus.

Teemad ja õppesisu

1. Meie ise. Keskendub üksikisikutele ja rollidele, mida tuleb ühiskonnas täita töötaja ja tarbijana.

Hea mõte, ideede korjamine ja otsustamine. Koos töötamine. Teenimine, säästmine, kogumine. Hea töö.

2. Meie perekond (15 tundi). On üles ehitatud perekondi ja nende majandamist puudutavatele teemadele.

Meie perekond. Meie sugupuu. Millega tegelevad inimesed naabruskonnas? Huvid ja hobid. Ametid täna ja tulevikus. Soovid ja vajadused. Naabruskonna ettevõtted. Naabruskonna soovide ja vajaduste täitmine. Aksli pere ametid. Pereliikmete ametid. Ametid ja elukutsed, mida teame. Säästmine ja annetamine. Raha kogumine ja hoidmine pangas. Taaskasutamine.

3. Meie kodukoht (15 tundi). Keskendub kodukohta puudutavatele teemadele, käsitleb kodu läheduses tegutsevaid ettevõtteid.

Disainmõtlemine. Kuidas toimib kodukoht? Ametid. Pagaritöökoda. Tootmisviiside võrdlus. Tootmisviisi disainimine. Kohaliku omavalitsuse roll. Uus ettevõtte. Otsustamisprotsess. Kuidas toota loodussäästlikult? Soovid ja vajadused. Rahatarkus. Karjäär, raha ja pangandus.

4. Meie linn ja vald. (35 tundi). Uurib linna tüüpilisi ettevõtteid ja neis tehtavaid töid.

Meie linn ja vald. Asutused ja ettevõtted. Simulatsioon. Maksude maksmine ja riigiasutuste töötajad. Maksud ja nende tähtsus kogukonnale. Hoone projekt. Hoonete ehitamine. Enne otsustamist planeeri. Linna ehitamine. Ajakirjaniku amet. Roheteema. Toidu arukas käitlemine. Tund luuletusega: põrsakeste toidumured. Meie restoran. Plakatreklaam. Panga peale võid loota. Restoranipäev koolis. Õppekäik.

5. Meie maakond ja riik (35 tundi). Keskendub kaupade ja teenuste tootmisele ning jaotamisele maakonnas ja riigis. Uurib maakonnas ja riigis tegutsevaid ettevõtteid ning ettevõtete omavahelist koostööd. Õpilased otsivad praktilist teavet maakonna ja riigi inimeste, ettevõtete, nende toodete ning teenuste kohta. Tuttavatele rollidele- kogukonna liige, kodanik, töötaja ja tarbija-lisandub ettevõtja roll. Rohetund. Ettevõtte külastamine või ettevõtja tund. Tulu ja kulu ning kasumi mõisted ettevõttes. Raha liikumine.

6. Meie riik ja maailm (35 tundi). Tutvustab erinevate riikide majandusi ja kaubanduse tähtsust.

Meie riik. Tegevused riigis. Majandusringlus. Maailm minu klassitoas. Import ja eksport. Kauplemiskohad. Kaubavahetuse tähtsus. Ressursside olemasolu. Tutvumine maailmamajandusega. Valuutavahetus. Kauplemistegevus, välisvaluuta roll maailma majanduses. Maailma avastamine.

7. Meie mini-minifirma Tutvustab õpilastele ettevõtte tegevuse põhitõdesid mini-minifirmas tegutsemise kaudu.

Õpitulemused

Meie ise.

1. klassi õpilane

- tunnetab enda rolli majandustegevuses;
- saab aru, kuidas töötajad sõltuvad millegi saavutamisel üksteisest;
- selgitab oma sõnadega, mis on raha;
- mõistab tarbija rolli ja raha säästmise tähtsust.

Meie perekond.

2. klassi õpilane

- arutab perekonna mõiste üle;
- mõistab, kuidas inimesed perekonnas koos elavad ja töötavad;
- selgitab vajaduse ja soovi erinevust;
- saab aru, et pereliikmed sõltuvad oma soovide ja vajaduste rahuldamisel paljudest ettevõtetest.

Meie kodukoht.

3. klassi õpilane

- teab lähiümbruse ettevõtteid;
- selgitab, kuidas inimesed koos töötavad;
- kirjeldab mõnda ametit;
- teab tootmise mõistet ja võrdleb individuaalselt ja konveierliinil tootmist;
- mõistab, et valitsuskogub makse hüvede kindlustamiseks kõikidele inimestele.

Meie linn ja vald.

4. klassi õpilane

- mõistab ehitustegevuse tähtsust linnas;
- kirjeldab ehitustegevuses vajalikke ameteid;
- arutleb linnaplaneerimise tähtsuse üle;
- mõistab ajalehe tähtsust;
- selgitab panganduses vajalikke ameteid;
- teab, et üks panga ülesannetest on hoida raha.

Meie maakond ja riik.

5. klassi õpilane

- teab tooteid ja teenuseid, mida maakonnas ja riigis pakutakse.
- mõistab, kuidas ettevõtlus mõjutab maakonna elu ja riigi toimimist.

- toob näiteid maakonna ressursidest.
- kirjeldab, kuidas ressursid, kaubad ja raha liiguvad ettevõtete, perede ja riigi vahel
- väärtustab õppimist ja oskuste omandamist töömaailmas toimetulekuks.

Meie riik ja maailm.

6. klassi õpilane

- selgitab mõisteid ressursid ja kaubandus, import ja eksport, valuuta ja valuutavahetus;
- mõistab kodumaise ja maailmakaubanduse vahelisi seoseid:
- toob näiteid, kuidas maailmamajandus teda mõjutab.

Meie mini-minifirma.

7. klassi õpilane

- teab kolme põhilist ettevõtte vormi ja kolme peamist majandusküsimust.
- toob näiteid ettevõtja rolli ja vastutuse kohta.
- selgitab tootlikkust ja seda mõjutavaid tegureid.
- mõistab reklaami tähtsust.
- arendab enda ettevõtlikkust.

Hindamine esimeses kooliastmes

Õpetaja annab tagasisidet sellele, kuidas programmi vältel õpilane areneb, võtab vastutust, teeb koostööd ja seab isiklikke eesmärke. 7 sammu programmi läbimisel antakse õpilasele teema läbimist kinnitav tunnistus.

Klassitunnistusel kajastatakse programmi läbimist sõnaliselt. Läbis ettevõtlus- ja majandusõppe programmi “7 sammu” raames teema *nimi (näiteks: Meie kodukoht)*.

Hindamine teises ja kolmandas kooliastmes

Õpetaja tegevus on suunatud eelkõige õpilaste isiksuse omaduste, hoiakute ja väärtuste kujundamisele. Õpetaja annab hinnangu sellele, kuidas laps oskab saadud teadmisi praktiliselt

kasutada. Hindamise aluseks on mitteeristav hindamine. Tulemus on arvestuslik ning märgitakse kokkuvõtvalt "A" või „MA“. Arvestuse saamiseks peavad õpitulemused olema saavutatud.